

Nico Delaive | kunsthedelaar, Amsterdam

Samenvatting

Een interview met kunsthedelaar Nico Delaive door Karel Ankerman voor de Fondation Constant in Utrecht. Delaive spreekt over zijn contacten met Constant. De samenwerking met de kunstenaar tijdens het maken van grafiek. De tentoonstellingen en catalogi die hij met Constant gemaakt heeft. De aan- en verkopen van zijn werk en persoonlijke herinneringen. *Door Karel Ankerman*

Italië

'Ik heb Constant voor de eerste keer in 1979 bij hem thuis ontmoet op de Kromme Waal. Ik belde op en zei, kan ik een keer langs komen. Kunnen we samen iets doen? Dat eerste contact was best gezellig, met een wijntje erbij. Ik vroeg of hij etsplaten wilde maken in Italië. Hij vond het wel een interessant idee. Hij is toen naar Italië gegaan. Daar heeft hij twee maanden gezeten. Dat was best gezellig. Hij voelde zich daar thuis. Tussen het werk door zaten ze vaak op een terrasje. Daar heeft hij ook de inspiratie opgedaan voor een schilderij dat later 'L'Ultima Cena - Het Laatste Avondmaal' heette. Dat heeft Philip Dreesmann¹ gekocht. Schilderijtje van een meter bij een meter. Een heel donkere ruimte. Lijkt meer op een Rembrandt. Dan zie je die mensen zitten aan het eind van die tafel. Het ontstaan van dat schilderij ging zo: Constant kwam een keer in een straatje terecht. Daar zat een bruidspaar met gasten aan tafel. En daar, heeft hij tegen mij gezegd, daar kwam het laatste avondmaal vandaan². Toen heb ik ook gezegd, maak er een ets van. Dat vond hij een schitterend idee. Hij heeft daar in Milaan geëst op de originele manier. En ook aquatint, dat kende hij nog niet. Toen hebben ze daar echt vijf supermooie etsen gemaakt in zijn stijl. En dat vond hij schitterend. Die etsen zijn gedrukt bij Arte 3 in Milaan. Daar zat ook de serie³ 'Plaisir et Tristesse de l'Amour' in. Dat is de mooiste ets-map die hij ooit gemaakt heeft.

Verkopen

In een gedeelte van het proces voor deze etsen zie je dat het ingekrast is in koper. Het was een oplage van 99, geloof ik. Ik heb er één gekregen, die heb ik altijd bewaard. Een paar jaar later heb ik samen met Constant een klein bronzen beeld⁴ in een oplage gemaakt. Mephisto heette dat beeld (1980, red.). Ik heb nog een foto waar hij dat beeld in zijn handen houdt. Ik heb ook in 2000 een tentoonstelling gemaakt met aquarellen van hem. Toen maakte hij grote aquarellen, voor mij. Van een meter 10 bij een meter 10. Op de vloer heeft hij dat gedaan. Ik zag er eentje bij hem op de Kromme Waal een aquarel, een leeuw⁵. Die verkoop ik niet, zei hij. Toen zei ik, maak voor mij dan een paar aquarellen. Ja, meen je dat, zei hij. Dat kost zoveel. Goh, dacht ik. Hoofdprijzen. Hij wou precies het geld hebben dat

¹ Dit schilderij is door de moeder van Gijs Dreesmann, Yvonne van Rijckevorsel, gekocht (zie *Trois Espaces*, 1992, afb. 97). Zij was de jongste zus van Adèle van Rijckevorsel en getrouwd met Willem Dreesmann. Gijs heeft dit schilderij later van zijn moeder gekocht of gekregen, vooraf aan haar dood.

² Volgens Constant verwees de titel naar het laatste avondmaal/diner, bij de promotie van Constantijn waar Fanny aan zat. De roze figuur in het midden van het schilderij symboliseert Fanny op de rug gezien (zij overled een maand later).

³ De Portfolio 'Plaisir et Tristesse de l'Amour', 1979 bevatte 5 grote kleurenetsen-aquatinten en een inleiding van Fanny Kelk, uitgegeven door Arte 3, Miliano (oplage 99 en 10 E.A., gesigneerd en genummerd van 1-10)

⁴ Mephisto heeft Constant bij Ronald Tolman in Beuningen gemaakt en de oplage is daar door een relatie van Ronald gemaakt.

⁵ De aquarel 'Orpheus', 1999

hij in zijn hoofd had. Geen discussie mogelijk. Nooit. Dat was het. Hij schilderde. Eén gekocht en betaald. Nog een gekocht en betaald. Toen ging hij er eentje maken, toen was het af. Ik zeg, goh deze heeft niet zoveel kleur. Hoeveel kost die? Is die niet minder? Constant zegt, die kost hetzelfde. Ik zeg de volgende iets meer kleur. Het papier voor zijn laatste werk is opgespannen in de studio. Het is nooit aangeraakt. Dat was in zijn laatste periode. Toen kon hij niet meer. In het jaar van zijn dood was dat. Hij heeft nooit dat ding aangeraakt, die aquarel. Negen maanden voorbereid. Het lag op de grond op een plank om te schilderen. Constant hoefde zijn werk niet te verkopen en hij wou het vaak ook niet verkopen, maar als het kon deed hij dat. We hadden een tentoonstelling⁶.

Beatrix

Toen had ik een grote aquarel hangen. Het was mooi, gekleurd. Het betere werk. Toen wou koningin Beatrix het kopen. Ik vroeg toen aan Constant: kunnen we een goede prijs maken? Toen zei Constant voor wie is het? Ik zeg, Beatrix. Ooh zegt hij, die heeft genoeg geld. Dat werk heette De Vluchteling⁷. Het is een meisje in een lege ruimte⁸. Hij heeft er twee versies van gemaakt. De hofdame die belde vroeg: weet u wat Constant ervoor wil hebben? Dus ik zei één miljoen. Toen zei ze: de Majesteit vindt dat toch wel te prijzig. Haha! Constant interesseerde dat niet. 'Dan niet' zei hij. Hij wilde gewoon één miljoen hebben. Dat bedrag had hij achter op het doek geschilderd⁹. Dat maakte hem niets uit. Als hij iets in zijn hoofd had, dan had hij het in zijn hoofd.

Sportwagen

Ik zag Constant regelmatig, maar ik liet hem ook vaak met rust. Nu heb ik er spijt van dat ik niet vaker langs geweest bent. Ik zag hem een keer, hier op de gracht (de Spiegelgracht, red,) Dan kwam hij met Adèle in een MG-sportwagen¹⁰. En Constant zat naast haar, helemaal in stijl. Adèle was van de rijke tak van de van Rijckevorsels. Zij regelde veel. Ze heeft nog een keer een catalogus gemaakt van alle etsen¹¹. Ze had een groot netwerk en was heel goed bevriend met de familie Dreesmann, dat was indirect familie. Gijs Dreesmann, die hier om de hoek woont, heeft een huis vol met werken van Constant. New Babylon kan nu wel interessant zijn, maar dat is een andere Constant. Maar de schilderijen die hij rond dat project maakte gaan wel goed. Die brengen meer dan een ton op. Ik heb Constant voor een paar jaar voor zijn dood voor het laatst gesproken. Toen heb ik nog een foto van hem gemaakt. Toen was hij nog goed. Hij heeft me nooit gezegd dat hij ziek was. Maar hij heeft wel gezegd dat alles was geregeld. Corneille belde me op en vertelde dat hij overleden was.'

⁶ Tentoonstelling van aquarellen van Constant van 21.10-06.12.2000.

⁷ Dit was waarschijnlijk de gouache 'Orpheus', 2000 was een van de weinige grote werken uit die tijd.

⁸ Van de Orpheus heeft Constant 2 versies gemaakt.

⁹ Was een werk op papier. En Constant aquarelleerde nooit zijn prijzen achterop de werken op papier. Hij wilde voor Orpheus 50.000 NLG hebben.

¹⁰ Adèle had een sportwagen in het begin van haar relatie met Constant, circa 1979-1981. Toen zat Nico Delaive nogop de Prinsengracht (tot ongeveer 1991).

¹¹ Aan Constant, Graveur & Constant, Grafiek, Éditions Cercle d'Art, Paris en Waanders, Zwolle, 2004 werkte Trudy van der Horst mee, samen met Philippe Dagen, kunstcriticus bij Le Monde en Hoogleraar kunstgeschiedenis bij de Universiteit Sorbonne in Parijs. Adèle organiseerde veel aquarellen exposities en bemiddelde bij verkoop. Adèle was wel met een inventarisatie van de grafiek begonnen, maar heeft dit niet afgemaakt.

Dit interview is een onderdeel van het Oral History project van de Fondation Constant. Het Oral History project wordt financieel ondersteund door het Hartenfonds en Gifted Art.

Interviewer: Karel Ankerman

Datum: 9 februari 2016

Geluidsopname: 1 Pro Record digitaal (1 uur, 05 min)

Totaal: 6.300 woorden

Transcript: 2 p.

Aantal woorden: 900 (edited)